

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЕКЗАРХ АНТИМ I“

6100 Казанлък, ул. „Св. Климент Охридски“, № 2
канцелария: 0876 879 948
e-mail: soukk@abv.bg, www.antim1.com

**Приложение 1
към Заповед № 2066/14.09.2020 г.**

Утвърждавам:

Радяна Стефанова,
Директор на СУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБИЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
В СУ „ЕКЗАРХ АНТИМ I“, ГР. КАЗАНЛЪК**

УЧЕБНА 2020/2021 г.

*Настоящата Програма е приета от Педагогическия съвет с Протокол № 10/
02.09.2020 г. /съгласно чл. 263, ал. 1, т. 9 на Закона за предучилищното и училищното
образование/*

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвимите групи на СУ „Екзарх Антим I“ е разработена като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на приобщаващото образование:

- всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до качествено образование
- гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които трябва да отговорим по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството и общността
- намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на учениците в дейността на училището;
- нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
- гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на учениците и в зависимост от спецификата на обществения живот.

II. Нормативна основа на училищната програма

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;

- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващото образование.
- Закона за защита от дискриминация, конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

III. Анализ на учебната среда

През последните години се създава една пъстра картина ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора от различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В СУ „Екзарх Антим I“ се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

Продължава прилагането на политиката за приобщаващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.

- Изградени положителни нагласи към приобщаващото обучение в различните общности – учители, ученици, деца и родители.
- Създадени условия, гарантиращи приобщаването на учениците със специални образователни потребности в училището чрез изграждане на подкрепяща среда.

V ЦЕЛИ

Основни цели на програмата са:

1. Създаване подкрепяща среда за учениците от СУ „Екзарх Антим I“;
2. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства;
3. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
4. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ /ПЛАН/

- Да се актуализира и поддържа Регистърът на застрашените от отпадане ученици и учениците в риск

Срок: целогодишен

Отг.: учители, педагогически съветник

- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.

Срок: целогодишен

Отг.: директор, учителите

- Да се създават условия за допълнително обучение по български език за учениците, за които той не е майчин, с цел подпомагане на образователната им интеграция. Допълнителното обучение по български език се провежда чрез допълнителни учебни часове извън училищния учебния план по време на учебните занятия и/или по време на лятната ваканция, съобразно потребностите на всеки ученик.

Срок: целогодишен

Отг.: директор, ЗДУД, учители

- Да се предоставят условия за равен достъп до образование за учениците чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните планове и програми, технически средства, и специалисти.

Срок: целогодишен

Отг.: всички

- Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.

Срок: целогодишен

Отг.: учители, класни ръководители

- Да се осигури обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците. Тя се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик. Допълнителната подкрепа се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на ученика. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развитието на потенциала на всеки ученик в училище.

Срок: целогодишен

Отг.: учители, Координатор при организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие, екип за личностно развитие

- Да осъществяваме обща подкрепа за личностно развитие в училището, която да гарантира участие и изява на всички ученици в класната стая и включва:
 1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
 2. допълнително обучение по учебни предмети;
 3. допълнително консултиране по учебни предмети;
 4. кариерно ориентиране на учениците;
 5. занимания по интереси;
 6. библиотечно-информационно обслужване;
 7. грижа за здравето въз основа на информация от родителя / представителя на ученика / лицето, което полага грижи за ученика, за здравословното състояние на ученика и за проведени медицински изследвания и консултации;
 8. поощряване с морални и материални награди;
 9. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 10. превенция на обучителните затруднения.

➤ Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на отделни ученици в дейности, като:

1. допълнително обучение по отделен учебен предмет с акцент върху обучението по български език, включително оgramотяване на ученици, за които българският език не е майчин;
2. консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
3. логопедична работа.

Допълнителното обучение е насочено към ученици:

- за които българският език не е майчин
- допълнителното обучение по български език и литература за учениците е задължително и се осъществява чрез допълнителни учебни часове извън училищния учебен план в съответствие с държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език;
- когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност от 60 до 120 учебни часа годишно;
- допълнителното обучение по учебен предмет за ученици може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 80 учебни часа.

- ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, изразяващи се в годишна оценка слаб (2), или не са постигнали очакваните резултати, заложи

като прагова стойност за успешност при национално външно оценяване, както и за ученици, които напредват при обучението по даден учебен предмет;

- Потребностите от допълнителното обучение за учениците се определят от учителя по предмета и от координатора за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците в училището, а за учениците със специални образователни потребности – от екипа за подкрепа за личностно развитие.

- Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност продължителност от 60 до 120 учебни часа годишно;

- Допълнителното обучение по учебен предмет може да се провежда и по време на лятната ваканция с обща продължителност не повече от 80 учебни часа.

• ученици, които срещат затруднения, индикирани чрез срочна оценка слаб (2) или три последователни текущи оценки слаб (2);

- Потребностите от допълнителното обучение за учениците се определят от учителя по предмета и от координатора за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците в училището, а за учениците със специални образователни потребности – от екипа за подкрепа за личностно развитие.

- Когато допълнителното обучение по учебен предмет се провежда в учебни дни извън часовете по училищния учебен план, то е с обща продължителност до 10 учебни часа.

• ученици, за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.

- Потребностите от допълнителното обучение за учениците се определят от учителя по предмета и от координатора за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците в училището, а за учениците със специални образователни потребности – от екипа за подкрепа за личностно развитие.

- Общата продължителност на допълнителното обучение по учебен предмет се определя в плана за подкрепа.

За провеждане на допълнителното обучение директорът на училището уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на ученика.

Срок: целогодишен

Отг.: всички

• Да се наблегне на интеркултурното образование, умението за общуване с представители на различни култури, съзнателно изграждане на толерантност /отбелязване Деня на толерантността, организиране на Вечер на етносите/;

Срок: целогодишен

Отг.: всички

• Да се включат учениците от уязвимите групи в извънкласни и извънучилищни дейности за осмисляне на свободното им време;

Срок: целогодишен

Отг.: учители, класни ръководители

- Да се обърне внимание на семейството като част от образователния процес: да се търсят начини за приобщаване на родителите към училището, за активното им участие в образованието на техните деца.

*Срок: целогодишен
Отг.: всички*

- Да се подпомогнат финансово семействата, при които безработицата и бедността създават бариери, като:

1. се осигурят карти за транспорт на учениците до 16 години, които пътуват от други населени места;
2. се осигурят средства за предоставяне на стипендии за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането от училище, за подпомагане на ученици с трайни увреждания, за ученици без родители.

*Срок: по график
Отг.: директор, ЗДУД, учители и др.*

- В часовете на класа да бъдат включени теми, насочени към промяна на нагласите, изграждане на по-добра самооценка и уважение към другите, разбиване на расовите стереотипи и предразсъдъци, изграждане на толерантност.

*Срок: целогодишен
Отг.: класни ръководители*

- Да се създадат екипи за подкрепа за личностно развитие в училището. В състава на всеки екип задължително се включват психолог / педагогически съветник и логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Всеки екип за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центрoвете за подкрепа за личностно развитие.

Екипът за подкрепа за личностно развитие в училище:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдения и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
5. изпълнява и други функции, предвидени по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

*Срок: целогодишен
Отг.: директор, членове на екипите за подкрепа на личностното развитие*

- Да се осигурят педагогически специалисти, които задължително да подпомагат съобразно потребностите им учениците със специални образователни потребности в училище

*Срок: начало на учебната година/ целогодишно
Отг.: директор*

- Да не се обучават повече от трима ученици със специални образователни потребности в една паралелка

Срок: целогодишен

Отг.: Директор и заместник - директор

- Да се включат възможно повече ученици от уязвимите групи в целодневна организация на учебния ден, което ще даде възможност на учениците за ранна социализация и приобщаване към местната културна среда; да растат в защитена, безопасна среда и да се развиват наравно със своите връстници; на родителите пък се осигурява възможност за намиране на подходяща работа и по-лесна интеграция в обществото.

Срок: целогодишен

Отг.: директор, заместник - директор

- Да се проведат информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от приобщаващото обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

Срок: целогодишен

Отг.: всички

- Да се работи с родителските общности за преодоляване на негативните стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и учениците с увреждания.

Срок: целогодишен

Отг.: всички

- Да се създадат условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.

Срок: целогодишен

Отг.: всички

- Да се увеличава броят на ученици от уязвимите групи, включени в училищни мероприятия и отбелязване на празници и чествания. Да се продължи традицията да се отбелязват Ден на толерантността, Ден на борба с тормоза в училище, Ден на търпението и др.

Срок: целогодишен

Отг.: директор, комисия по празници

VII Очаквани резултати

- Да се намали броя на отсъствията по неуважителни причини
- Да се подобри общата атмосфера и психоклимат в училище
- Да се постигне по-висок успех на учениците от уязвимите групи

ПРОГРАМАТА Е ОТВОРЕНА ЗА ДОПЪЛВАНЕ, АКТУАЛИЗАЦИЯ И ПРОМЯНА В РЕЗУЛТАТ НА ВЪЗНИКНАЛИ ОБЕКТИВНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА